

Sorainen Law Offices

Pärnu mnt. 15
10141 Tallina, Igaunija
Tel: +372-6 400 900
Fakss: +372-6 400 901
E-pasts: sorainen@sorainen.ee

Kr. Valdemāra iela 21
LV-1010 Rīga, Latvija
Tel: +371 7 365 000
Fakss: +371 7 365 001
E-pasts: sorainen@sorainen.lv

Jogailos g. 4
LT-01116 Viļņa, Lietuva
Tel: +370-5 2685 040
Fakss: +370-5 2685 041
Em-pasts: sorainen@sorainen.lt

Fredrikinkatu 55 A 1
00100 Helsinki, Somija
Tel: +358-9 4369 0840
Fakss: +358-9 4369 0841
E-pasts: sorainen@sorainen.com

EIROPAS SAVIENĪBA

JAUNĀKĀS ES ZIŅAS

Zaudējumu kompensācija no Dalībvalsts
2006.gada 13.jūnijā Eiropas Kopienų Tiesa (EKT) pieņēma lēmumu *Traghetti del Mediterraneo SpA* lietā, kurā tā apstiprināja, ka ir iespējams pieprasīt zaudējumu kompensāciju no valsts, ja šis valsts tiesa ar savu darbību ir būtiski pārkāpusi Kopienas likumus. Saskaņā ar EKT viedokli, valsts tiesas vaina nav svarīga, konstatējot atbildību. Tas nozīmē, ka persona, kura pieprasa zaudējumu kompensāciju, nepierāda, ka tiesa ir vainīga zaudējumu radīšanā. Lai konstatētu Dalībvalsts atbildību, pietiek ar Dalībvalsts tiesas būtisku likuma pārkāpumu, kuru radījusi tās nepareiza interpretācija vai nepatiess apstākļu un pierādījumu novērtējums.

Prasītājiem tomēr jāpierāda, ka pārkāpums bijis gana būtisks. EKT jāpārbauda daudzi dažādi apstākļi, lai izlemtu, vai pārkāpums bijis būtisks. Piemēram, cik skaidrs un precīzs bijis pārkāptais noteikums, vai pārkāpums bija attaisnojams, vai tiesa izpildīja pienākumu lūgt sākotnēju nolēmumu no EKT? Kopienas tiesību pārkāpums noteikti ir būtisks, ja Dalībvalsts tiesa, pieņemot nolēmumu, neņem vērā EKT praksi. Svarīgi uzsvērt, ka Dalībvalsts nedrīkst uzstādīt stingrākus kritērijus tādu zaudējumu atlīdzības prasījumos.

Situācijā, kad pārkāpums ir pietiekoši nozīmīgs, Dalībvalstij jākompensē zaudējumi, ja izpildās trīs nosacījumi. Pirmkārt, pārkāptās tiesiskās normas mērķim jāsniedz personai tiesības. Otrkārt, personai ir jābūt zaudējumiem. Treškārt, jābūt tiešai kausālai attiecībai starp pārkāpumu un radītajiem zaudējumiem. Šādu triju nosacījumu izpildīšanās ir pietiekoša, lai dotu prasītājam tiesības uz kompensāciju no valsts, kura radījusi zaudējumus.

Tā kā būtiska daļa spēkā esošo tiesību Baltijas valstīs šobrīd tieši vai netieši balstās uz Eiropas Savienības tiesībām, nepareizs tiesas nolēmums var izraisīt jaunu strīdu, kurā indivīdi iesniedz monetāras prasības pret valsti.

Papildu informācija pieejama pie:

Agris Repšs

e-pasts: agris.repss@sorainen.lv

LATVIJA

APDROŠINĀŠANAS LIKUMS

Sabiedrisko pasākumu organizētāju civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas procedūra

Sabiedrisko pasākumu organizētājiem jāatlīdzina zaudējumi, kurus organizētāja darbības radījušas trešajām personām. Tādēļ Ministru kabinets ir izstrādājis procedūru sabiedrisko pasākumu organizētājiem, kā apdrošināt savu civiltiesisko atbildību. Paredzams, ka Latvijas Ministru kabinets pieņems šos noteikumus tuvākajā nākotnē.

Jauna Apsardzes darbības likuma redakcija

2006.gada 13.jūnijā stājās spēkā jaunā Apsardzes darbības likuma redakcija. Saskaņā ar šo jauno redakciju, apsardzes pakalpojumu sniedzēji ir atbildīgi par savu rīcību atbilstoši Latvijas likumiem, un apsardzes pakalpojumu sniedzējiem jāapdrošina sava civiltiesiskā atbildība.

Papildu informācija pieejama pie:

Anete Rubene

e-pasts: anete.rubene@sorainen.lv

Grozījumi
Būvniecības likumā
attiecībā uz
būvniecības
publiskās
apspriešanas
rikošanu un
nelikumīgu
būvniecību

Jauni likuma "Par
uzņēmumu
ienākuma nodokli"
normu
piemērošanas
noteikumi un jaunas
dabas resursu
nodokļa likmes

Sorainen Law
Offices pārstāv LMT
darījumā par *DT
Mobile* kapitāla daļu
iegādi

INTELEKTUĀLAIS ĪPAŠUMS UN IT LIKUMS

Gaidāmi grozījumi intelektuāla īpašuma tiesību likumos un Civilprocesa likumā 2006.gada 9.maijā Saeima pirmajā lasījumā atbalstīja grozījumus vairākos intelektuālo īpašumu regulējošos likumos (Autortiesību likums, likums "Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm", Dizainparaugu likums, Pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju aizsardzības likums, Augu šķirņu aizsardzības likums), lai Latvijā ieviestu Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvu 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu (direktīva bija jāievieš līdz 2006.gada 29.aprīlim).

Grozījumi paredz atbildību ne tikai par jau notikušu intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu, bet arī par "draudošu pārkāpumu". Ir papildinātas sankcijas, ko tiesa var noteikt par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu: atsaukt vai galīgi izņemt no tirdzniecības tīkla preces, saistībā ar kurām konstatēts pārkāpums. Tiek paredzēts jauna veida pasākums - tiesības uz informāciju, t.i., konkrētas informācijas uzzināšanu par pārkāpuma preču izcelsmi un tirdzniecības kanāliem. Pilnveidotas arī kaitējuma atlīdzināšanas iespējas – tiesības prasīt atlīdzināt arī pārkāpēja negodīgi gūto peļņu. Tiesai turpmāk būs tiesības noteikt spriedumu publiskošanu par pārkāpēja līdzekļiem (piemēram, laikrakstos), kas varētu būt būtisks preventīvs pasākums.

Grozījumi veikti arī Civilprocesa likumā - iekļauta ilgi gaidītā norāde, ka prasību var nodrošināt arī nemantiska rakstura prasībās, proti, intelektuālā īpašuma tiesību jomā, kā arī papildināta pierādījumu nodrošināšanas kārtība.

Papildu informācija pieejama pie
Brigita Tērauda
 e-pasts:
brigita.terauda@sorainen.lv

ĪPAŠUMS UN BŪVNICĪBA

Grozījumi Būvniecības likumā

1) Samazināts to gadījumu skaits, kad rīkojama būvniecības publiskā apspriešana

Jaunie grozījumi paredz izmaiņas būvniecības publiskās apspriešanas rīkošanas nosacījumos, kas piemērojami no 2007.gada 1.janvāra. Saskaņā ar jaunajiem grozījumiem publiskā apspriešana nav jārīko, ja attiecīgajā teritorijā ir spēkā esošs detālplānojums.

Turklāt būvniecības publiskā apspriešana vairs nav obligāta, piemēram, tikai tāpēc, ja tiek celta sabiedriski nozīmīga būve vai apbūve paredzēta publiskā lietošanā esošajā teritorijā. Publiskā apspriešana ir rīkojama tikai šādos gadījumos:

- būve būtiski pasliktina iedzīvotāju sadzīves apstākļus;
- būve būtiski samazina nekustamā īpašuma vērtību;
- būve būtiski ietekmē vidi, bet tai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar likumu "Par ietekmes uz vidi novērtējumu";
- citos attiecīgās pašvaldības apstiprinātos apbūves noteikumos noteiktajos gadījumos.

Paredzams, ka jaunais regulējums ievērojami paātrinās un atvieglos būvprojektu izstrādi lielveikaliem, daudzdzīvokļu mājām un citām sabiedriski nozīmīgām būvēm.

2) Nelikumīga būvniecība

Papildus, no 2006.gada 28.jūnija Būvniecības likuma grozījumi legalizē līdzšinējo pašvaldību praksi nelikumīgas būvniecības gadījumā. Ja konstatētos pārkāpumus ir iespējams novērst un būvniecību turpināt atbilstoši normatīvo aktu prasībām, pašvaldība var pieņemt lēmumu:

- par iespēju turpināt būvniecību, norādot nosacījumus būvniecības turpināšanai; vai
- par būvniecības radīto seku novēršanu (būves vai tās daļas nojaukšana, iepriekšējā stāvokļa atjaunošana u.tml.).

Savukārt, ja būvniecība notiek bez akceptēta būvprojekta, pašvaldībai ir jāpieņem lēmums par šādas būvniecības seku novēršanu. Kārtību, kādā novēršamas nelikumīgas būvniecības radītās sekas ir jānosaka Ministru kabinetam līdz 2006.gada 1.novembrim.

Papildu informācija pieejama pie:
Lelde Laviņa
 e-pasts: lelde.lavina@sorainen.lv

NODOKĻI

Jauni likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi 2006.gada 4.jūlijā tika pieņemti likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi, un tie spēkā ar 2006.gada 1.jūliju. Jaunie noteikumi salīdzinājumā ar iepriekšējiem

līdzīgajiem noteikumiem cita starpā skaidro likuma grozījumus, kuri stājās spēkā 2006.gada 1.janvārī, nosaka jaunus skaidrojuma piemērus, darījuma cenas noteikšanu saistītām personām, izmantojot ESAO (OECD) vadlīnijas, utt.

Ieviestas jaunas dabas resursu nodokļa likmes

Saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu, sākot no 2006.gada 1.jūlija tiek ieviestas jaunas dabas resursu nodokļa likmes elektriskajām un elektroniskajām iekārtām (piemēram, ledusskapjiem, televizoriem, mobilajiem tālruniem, datoriem, rotaļlietām, sporta, medicīnas, tirdzniecības un citām iekārtām), kuras pārdod Latvijā pirmo reizi. Likmes ir salīdzinoši augstas – tās sasniedz no LVL 0,65 līdz 1,35 par katru iekārtas kilogramu, lai iedrošinātu ražotājus (tirgotājus, importētājus) slēgt līgumus par izlietoto iekārtu savākšanu un apstrādi.

Saskaņā ar likumu un attiecīgajiem jaunajiem MK noteikumiem (no 2006.gada 16.maija), ražotājiem (tirgotājiem, importētājiem), kuriem ir šādi līgumi ar personām, kuras nodrošina savākšanu un apstrādi, vai ar Vides ministriju, ja attiecīgais tirgotājs to pats var nodrošināt, var neņemot šo nodokli viņu iekārtu pārdošanai.

Noteikumi par dabas resursu nodokļa aprēķināšanas kārtību

No 2006.gada 1.jūlija stājās spēkā jauni noteikumi par dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtību. Noteikumi sniedz detalizētāku palīdzību jaunā Dabas resursu nodokļa likuma noteikumu skaidrošanā un ieviešanā un tie ir spēkā no 2006.gada 1.janvāra.

Noteikumi par dabas resursu nodokļa maksājumu par transporta līdzekļiem

Noteikumi spēkā no 2006.gada 1.jūlija, nosaka dabas resursu nodokļa maksājumu par transporta līdzekļiem, samaksāto nodokļu atmaksu un transporta līdzekļu ražotāju vai viņu pilnvaroto personu atbrīvošanu no nodokļa maksāšanas, ieviešot nolietoto transporta līdzekļu apsaimniekošanas sistēmu.

Jauni PVN 5% likmes objekti

Sākot no 2007.gada 1.janvāra, šādiem darījumiem Latvijā tiks piemērota pazemināta (5%) PVN likme: apkures, elektrības, gāzes piegāde, vienkārša dzīvokļu un dzīvojamu telpu interjera atjaunošana un frizētavu pakalpojumi privātajiem klientiem.

Uz robežas jādeklarē skaidra nauda
No 2006.gada 1.jūlija individuāliem robežas šķērsotājiem uz Latvijas robežas, kura ir arī Eiropas Kopienas muitas robeža, jādeklarē skaidras naudas līdzekļi, ja tie ir vismaz EUR 10 000 vai tā ekvivalents.

Nodokļu konvencija ar Luksemburgu
No 2006.gada 14.apriļa ir spēkā konvencija starp Latviju un Luksemburgu par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokli.

Papildu informācija pieejama pie:

Jānis Taukačs

e-pasts: janis.taukacs@sorainen.lv

Dažu svarīgāko normatīvo aktu saraksts, kas pieņemti laika posmā no 2006.gada 1. maija līdz 2006.gada 30.jūnijam:

- Grozījumi likumā "Par grāmatvedību" (stājās spēkā 2006.gada 9.maijā);
- Ministru Kabineta Noteikumi Nr. 376 "Zāļu reģistrēšanas kārtība" (stājās spēkā 2006.gada 23.jūnijā);
- Grozījumi Azartspēļu un izložu likumā (stājās spēkā 2006.gada 4.jūlijā).

Sagatavoja: Ivar Kurvits, Katri-Helen Agur (Igaunija), Gita Rivdiķe (Latvija), Gytis Malinauskas (Lietuva).
Redaktors: Ģirts Rūda (Latvija).

SORAINEN LAW OFFICES JAUNUMI

● Nesenie darījumi

Viena no lielākajiem mobilo tālrunu un mobilo balss pakalpojumu izplatītājiem Latvijā

iegāde

Šī gada 24. aprīlī "Latvijas Mobilais telefons" SIA (LMT) noslēdza darījumu ar līdzšinējiem SIA "DT Mobile" īpašniekiem, iegūstot 100% "DT Mobile" kapitāla daļas un tādējādi kļūstot par vienu no lielākajiem mobilo tālrunu un mobilo balss pakalpojumu izplatītājiem Latvijā īpašnieci. LMT intereses šajā darījumā pārstāvēja *Sorainen Law Offices* Rīgas birojs, veicot "DT Mobile" juridisko izpēti, izstrādājot "DT Mobile" kapitāla daļu pirkuma līgumu, kā arī piedaloties sarunās ar līdzšinējiem SIA "DT Mobile" īpašniekiem par kapitāla daļu pirkuma līguma noteikumiem. Tāpat *Sorainen Law Offices* iesniedza Konkurences padomei ziņojumu par minēto uzņēmumu apvienošanos un ieguva padomes beznosacījumu piekrišanu darījumam. Juristu darbu šajā darījumā vadīja firmas partneris Ģirts Vilgerts. Ar šo darījumu *Sorainen Law Offices* vēlreiz pierādīja savu kompetenci M&A (uzņēmumu pirkšanas un pārdošanas) projektos.

Otrais sindicētais kredīts *Baltic Trust Bank*

Rīgas birojs sniedza juridisku atbalstu aizdevējiem saistībā ar 16 miljonu eiro lielu sindicētā kredīta aizdevumu Latvijas bankai *Baltic Trust Bank (BTB)*. Šis ir jau otrais sindicētais aizdevums, kuru *BTB* saņēmusi no *Raiffeisen Zentralbank Österreich AG*, Austrija. Pēc *BTB* valdes priekšsēdētāja Edgars Dubra teiktā, iepriekšējā gadā saņemtais sindicētais kredīts 10 miljonu eiro apjomā tika veiksmīgi izmantots Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu finansēšanai īpaši tādās jomās kā pārtikas rūpniecība, lauksaimniecība, komunālie pakalpojumi un transports. Šo praksi banka turpinās arī izmantojot jaunā sindicētā kredīta summu.

Sorainen Law Offices biroju šajā darījumā pārstāvēja partneris Ģirts Rūda un jurists Rūdolfs Enģelis.

Vadošās Latvijas apdrošināšanas brokeru sabiedrības iegāde

Rīgas birojs konsultēja vienu no lielākajām apdrošināšanas brokeru sabiedrībām, *Colemont UK Holdings Ltd.* vairākuma līdzdaļības iegūšanā vadošajā Latvijas apdrošināšanas brokeru sabiedrībā, *Finansu Konsultanti un Brokeri SIA*. *Sorainen Law Offices* biroju šajā darījumā pārstāvēja vecākās juristes Brigita Tērauda un Anete Rubene.

***Citycon Oyj* iegādājās *Mandarin* tirdzniecības centru**

Sorainen Law Offices konsultēja Somijā reģistrētu īpašuma investīciju sabiedrību *Citycon Oyj* saistībā ar visa *UAB Rimvesta* daļu kapitāla iegādi, kuram pieder *Mandarin* tirdzniecības centrs Viļņā, Lietuvā. Neto peļņa no pirkuma cenas darījuma datumā ir 7,3 procenti. Juristu darbu šajā darījumā vadīja firmas partneri Toomas Prangli un Pekka Puolakka Igaunijā un Kestutis Adamonis Lietuvā.

***Sandoz Pharmaceuticals d.d.* filiāles dibināšana Igaunijā**

Tallinas un Rīgas biroji palīdzēja globālai farmaceitiskai korporācijai *Sandoz* izveidot un reģistrēt vietējās filiāles un pārstāvniecības Igaunijā un Latvijā. Šo uzdevumu veica juriste Lea Liigus un Ieva Bērziņa.

Veiksmīga pārstāvība Augstākajā tiesā

Tallinas birojs pārstāvēja *ERGO Kindlustuse AS* Augstākās tiesas procesos par subrogācijas prasību. Klients atlīdzināja zaudējumus, kurus radījis no ēkas kritošs sniegs, un pieprasīja kompensāciju no ēkas īpašniekiem. Augstākā tiesa izlēma par labu mūsu klientam, noraidot nepārvaramas varas argumentu, kuru izvirzījuši apelanti. Šo uzdevumu risināja vecākais jurists Carri Ginter un jurists Andrus Kattel.

Konsultācijas daudzpusējai finanšu institūcijai

Daudzpusēja finanšu institūcija tika nodrošināta ar visaptverošu ziņojumu par kredītu un finanšu institūciju noteikumiem Baltijā. Šajā ziņojumā tika ietverti arī jautājumi par pārvaldes likumu un strīdu risināšanas mehānismiem. Ar šo lietu nodarbojās vecākie juristi Konstantin Kotivnenko, Carri Ginter un Carry Plaks.

Darbinieki

Tallinas birojam pievienojies jurists **Andrus Kattel**. Viņš iepriekš strādājis *IF Eesti Kindlustus AS* kā jurists. Viņa galvenā specializācija ir apdrošināšanas tiesības, tiesvedība un šķīrējtiesa. Andrus pabeidzis Tartu universitātes Juridisko fakultāti un runā igauņu, angļu, somu un krievu valodā.

Publikācijas

Rakstu izlase no 2006.gada maija un jūnija:
The Baltic Times sleja *TALKING TAX*:

- Jānis Taukačs: Jaunā nodokļu deklarācija: vai birokrātija pazudusi?
- Jānis Taukačs un Edgars Koškins: Jaunie noteikumi precizē PVN piemērošanu Latvijā
- Konstantin Kotivnenko: Izmaiņas Igaunijas nerezidentu aplikšanā ar nodokli
- Tomas Davidonis: Transfera cenu noteikšana Baltijā

Saldo, *Dienas Bizness* žurnāls:
• Jānis Taukačs: Judikatūra nodokļu lietās

Visas Sorainen Law Offices publikācijas pieejamas mājas lapā:
www.sorainen.com.

Citas ziņas

Augsti novērtēts Tallinas birojs konkursā par darbiniekiem un ģimenēm labvēlīgāko uzņēmumu
Biznesa laikraksts *Aripaev* un žurnāls *Home and Family* organizēja konkursu, lai noskaidrotu darbiniekiem un ģimenēm labvēlīgāko uzņēmumu Igaunijā. Tallinas birojs pirmo reizi piedalījās šajā konkursā, iegūstot augsto 7.vietu.

Rīgas biroja partneris iecelts Rīgas Juridiskās augstskolas valdē
Rīgas Juridiskā augstskola (RGSL) apstiprināja jaunu valdi ar pieciem locekļiem, ieskaitot *Sorainen Law Offices* partneri Agri Repšu.